

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE**A tagállamokat a jogellenes és összeegyeztethetetlen állami támogatások visszafizettetésére fel-
szólító bizottsági határozatok hatékony végrehajtásáról**

(2007/C 272/05)

1. BEVEZETÉS

1. 2005-ben az állami támogatási cselekvési tervben ⁽¹⁾ a Bizottság előterjesztette az állami támogatások reformjának ütemtervét. A reformprogram növelni fogja az európai uniós állami támogatások rendszerének hatékonyságát, átláthatóságát és hitelességét. A cselekvési terv magját a „kevesebb és célzottabb állami támogatás” elve képezi. A központi célkitűzés a tagállamok ösztönzése arra, hogy csökkentsék a támogatás általános szintjét, miközben átcsoportosítják az állami támogatások forrásait olyan célkitűzések számára, amelyek egyértelmű közösségi érdekeket képviselnek. Ennek elérése érdekében a Bizottság elkötelezi magát amellett, hogy továbbra is szigorúan lép fel a támogatások leginkább piac-
torzító fajtaival, különösen a jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatásokkal szemben.
2. Az elmúlt években a Bizottság bizonyította, hogy készen áll a jogellenes támogatások elleni erőteljes fellépésre. A 659/1999/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ (a továbbiakban: eljárási rendelet) hatálybalépése óta a Bizottság módszeresen felszólította a tagállamokat arra, hogy követeljenek vissza bármely olyan jogellenes támogatást, amelyet a közös piaccal összeegyeztethetetlennek találtak, kivéve, ha az ellentétes a közösségi jog valamely elvével. 2000 óta a Bizottság 110 ilyen visszafizetési határozatot fogadott el.
3. Az állami támogatások rendszerének egységessége szempontjából elengedhetetlen, hogy hatékonyan és azonnali jelleggel hajtsák végre e bizottsági határozatokat, amelyek a jogellenes állami támogatások visszafizettetésére szólítják fel a tagállamokat (a továbbiakban: visszafizetési határozatok). A Bizottság által az elmúlt években összegyűjtött információk azt mutatják, hogy e tekintetben ok van az aggodalomra. A tapasztalat azt mutatja, hogy gyakorlatilag nincs egyetlen olyan eset sem, amikor a visszafizetési határozatban megjelölt határidőn belül sor került volna a visszafizetésre. Az állami támogatásokat összegző mutatórendszer legutóbbi kiadása szintén azt jelzi, hogy a 2000-2001 között elfogadott összes visszafizetési határozat 45 %-át 2006 júniusa előtt még mindig nem hajtották végre.
4. 2004-ben a Bizottság egy összehasonlító tanulmányt készített az Európai Unió állami támogatási politikájának a különböző tagállamokban való végrehajtásáról ⁽³⁾ (a továbbiakban: végrehajtási tanulmány). A tanulmány egyik célja annak értékelése volt, hogy néhány tagállamban a visszafizetési eljárások és gyakorlatok mennyire hatékonyak. A tanulmány szerzői úgy találták, hogy „a rendkívüli módon elhúzódozó visszafizetési eljárások valamennyi országjelentésben visszatérő témaként szerepelnek”. Észrevették, hogy a visszafizetési határozatok végrehajtása valamennyire javult az elmúlt években, azonban arra a következtetésre jutottak, hogy a jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatások visszafizetése a legtöbb vizsgált tagállamban számos akadályba ütközik.
5. Az állami támogatási cselekvési tervben a Bizottság hangsúlyozta, hogy szükség van a visszafizetési határozatok hatékony végrehajtására. Nyilvánvaló, hogy az ilyen határozatok végrehajtása a Bizottság és a tagállamok közös felelőssége, és a siker érdekében jelentős erőfeszítéseket igényel mindkét oldalon.
6. A jelen közlemény célja az, hogy ismertesse a Bizottság politikáját a visszafizetési határozatok végrehajtása tekintetében. Nem hivatott vizsgálni azokat a következtetéseket, amelyeket a nemzeti bíróságok az EK-Szerződés 88. cikkének (3) bekezdésében foglalt bejelentési és szüneteltetési kötelezettségek be nem tartásából vonhatnak le. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy tisztázni kell azokat az intézkedéseket, amelyeket annak érdekében kíván hozni, hogy elősegítse a visszafizetési határozatok végrehajtását, valamint hogy meghatározza azokat a lépéseket, amelyeket a tagállamok tehetnek meg annak biztosítása érdekében, hogy teljes mértékben megfeleljenek az európai joganyag és különösen a közösségi bíróságok

⁽¹⁾ Állami támogatási cselekvési terv – Kevesebb és célzottabb állami támogatás: ütemterv az állami támogatás 2005 és 2009 közötti reformjához.

⁽²⁾ A Tanács 659/1999/EK rendelete (1999. március 22.) az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról (HL L 83., 1999.3.27., 1. o.).

⁽³⁾ Study on the enforcement of state aid law at national level, Competition studies 6, Luxembourg, Európai Közösségek Hivatalos Kiadványainak Hivatala:
http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/overview/studies.html

ítélkezési gyakorlata által meghatározott szabályoknak és elveknek. E közlemény ezért először feleleveníti a visszafizettetés célját és a visszafizettetési határozatok végrehajtásának alapjául szolgáló alapelveket. Ezt követően felvonultatja ezen alapelvek gyakorlati jelentőségét a visszafizettetési eljárásban részt vevő egyes szereplők esetében.

2. A VISSZAFIZETTETÉSI POLITIKA ELVEI

2.1. A visszafizettetési politika rövid története

7. Az EK-Szerződés 88. cikkének (3) bekezdése megállapítja, hogy: „A Bizottságot az észrevételei megtételéhez szükséges időben tájékoztatni kell minden támogatás nyújtására és módosítására irányuló szándékról. [...] Amíg ebben az eljárásban végső határozat nem születik, az érintett tagállam a tervezett intézkedéseket nem hajtja végre”.
8. Azokban az esetekben, amikor egy tagállam egy támogatás nyújtására vagy módosítására irányuló szándékról nem értesíti a Bizottságot, mielőtt az adott támogatást végrehajtják, a közösségi jogszabályok értelmében e támogatás odaítélésének időpontjától számítva jogellenesnek minősül.
9. Az Európai Bíróság (a továbbiakban: EB) 1973. évi Kohlegesetz-ítéletében ⁽⁴⁾ először erősítette meg, hogy a Bizottság jogosult a jogellenes és összeegyeztethetetlen állami támogatások visszafizettetését elrendelni. A Bíróság úgy vélte, hogy a Bizottság hatáskörébe tartozik arról határozni, hogy egy tagállam módosítson vagy szüntessen meg egy olyan állami támogatást, amely összeegyeztethetetlen a közös piaccal. Ebből kifolyólag a Bizottság szintén jogosult arra, hogy az ilyen támogatás visszafizettetését kérje. Ezen ítélet és az azt követő ítélkezési gyakorlat ⁽⁵⁾ alapján a Bizottság az 1983-ban közzétett közleményben tájékoztatta a tagállamokat arról a határozatáról, amely szerint a rendelkezésére álló valamennyi intézkedést alkalmazza annak biztosítása érdekében, hogy a tagállamok eleget tegyenek az EK-Szerződés 88. cikkének (3) bekezdése szerinti kötelezettségeknek, ideértve azt a követelményt is, amely szerint a tagállamok a kedvezményezettekkel visszafizettetik a jogellenesen odaítélt összeegyeztethetetlen támogatásokat ⁽⁶⁾.
10. Az 1980-as évek második felében és az 1990-es években a Bizottság módszeresebben kezdte előírni a jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatások visszafizettetését. 1999-ben az eljárási rendeletbe belefoglalták a visszafizettetésekre vonatkozó szabályokat. További végrehajtási rendelkezéseket tartalmaz a 794/2004/EK bizottsági rendelet ⁽⁷⁾ (a továbbiakban: végrehajtási rendelet).
11. Az eljárási rendelet **14. cikkének (1) bekezdése** megerősíti a közösségi bíróságok állandó ítélkezési gyakorlatát ⁽⁸⁾, és megállapítja, hogy a Bizottság köteles elrendelni a jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatás visszafizettetését, kivéve ha az ellentétes a közösségi jog valamelyik általános elvével. E cikk rendelkezik arról is, hogy az érintett tagállamoknak meg kell hozniuk minden szükséges intézkedést azért, hogy az összeegyeztethetetlennek bizonyult jogellenes támogatást visszafizettessék. A **14. cikk (2) bekezdése** megállapítja, hogy a visszafizettetésre kerülő támogatás magában foglalja a kamatot, amely attól a naptól esedékes, amikor a jogellenes támogatást a kedvezményezett rendelkezésére bocsátották, addig a napig, amíg visszafizetésre nem került. A végrehajtási rendelet kidolgozza azokat a módszereket, amelyek a visszafizettetési kamatok kiszámítására alkalmazandók. Végül, az eljárási rendelet **14. cikkének (3) bekezdése** kimondja, hogy „a visszafizettetést késedelem nélkül és az érintett tagállam nemzeti joga szerinti eljárás keretében kell végrehajtani, feltéve, hogy e rendelkezések lehetővé teszik a Bizottság határozatának azonnali és hatékony végrehajtását”.
12. Az EB számos, nemrég hozott ítéletében tovább pontosítja az eljárási rendelet 14. cikkének (3) bekezdésének hatályát és értelmezését, így módon hangsúlyozva a visszafizettetési határozatok azonnali és hatékony végrehajtásának szükségét ⁽⁹⁾. Ezen felül a Bizottság módszeresebben alkalmazni kezdte a Deggen-dorf-ügy ⁽¹⁰⁾ ítélkezési gyakorlatát. Ez az ítélkezési gyakorlat lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy –

⁽⁴⁾ A C-70/72. sz. Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet (EBHT 1973., 813. o.) 13. pontja.

⁽⁵⁾ A 121/73. sz. Markmann KG kontra Németország és Schleswig-Holstein tartomány ügyben hozott ítélet (EBHT 1973., 1495. o.), a 122/73. sz. Nordsee, Deutsche Hochseefischerei GmbH kontra Németország és Rajna-Pfalz tartomány ügyben hozott ítélet (EBHT 1973., 1511. o.), és a 141/73. sz. Fritz Lohrey kontra Németország és Hessen tartomány ügyben hozott ítélet (EBHT 1973., 1527. o.).

⁽⁶⁾ HL C 318., 1983.11.24., 3. o.

⁽⁷⁾ A Bizottság 794/2004/EK rendelete (2004. április 21.) az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 659/1999/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról (HL L 140., 2004.4.30., 1. o.).

⁽⁸⁾ A C-301/87. sz. Franciaország kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (EBHT 1990., I-307. o.).

⁽⁹⁾ A C-415/03. sz. Bizottság kontra Görögország ügyben hozott ítélet (Olympic Airways) (EBHT 2005., I-03875. o.) és a C-232/05. sz. Bizottság kontra Franciaország ügyben (Scott) 2006. október 5-én hozott ítélet.

⁽¹⁰⁾ A C-188/92. sz. TWD Textilwerke Deggendorf GmbH kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (Deggendorf-ügy) (EBHT 1994., I-00833. o.).

amennyiben bizonyos feltételek teljesülnek – felszólítsa a tagállamokat arra, hogy egy vállalkozás számára nyújtandó új összeegyeztethető támogatás kifizetését mindaddig felfüggeszék, amíg az adott vállalkozás vissza nem térítette azt a régi jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatást, amely a visszafizetési határozat tárgyát képezi.

2.2. A visszafizetési politika célja és elvei

2.2.1. A visszafizetés célja

13. Az EB néhány esetben úgy vélte, hogy a visszafizetés célja az, hogy visszaálljon az a piaci helyzet, amely a támogatás nyújtása előtt fennállt. Erre annak biztosítása érdekében van szükség, hogy a belső piacon fennmaradjanak az egyenlő feltételek, az EK-Szerződés 3. cikke g) pontjának megfelelően. Ebben az összefüggésben az EB kiemelte, hogy a jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatások visszafizetése nem bírság ⁽¹¹⁾, hanem a támogatás jogellenessége megállapításának logikus következménye ⁽¹²⁾. Ezért az állami támogatások tekintetében a Szerződés célkitűzéseire képest nem tekinthető aránytalanoknak ⁽¹³⁾.
14. Az EB szerint „a korábban fennálló helyzet visszaáll, amint a kedvezményezett visszafizeti a jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatást – ezáltal elveszíti a piaci versenytársakkal szembeni előnyét –, és a helyzet, amely a támogatás nyújtása előtt fennállt, helyreáll” ⁽¹⁴⁾. A jogellenes támogatással járó bármely pénzügyi előny kiküszöbölése érdekében a jogellenesen nyújtott összegeket kamattal együtt kell visszafizettetni. Az ilyen kamatnak meg kell felelnie azoknak a pénzügyi előnyöknek, amelyek a kérdéses pénzeszközök adott időszakban való térítésmentes hozzáférhetőségéből adódnak ⁽¹⁵⁾.
15. Az EB továbbá ragaszkodott ahhoz, hogy a tagállamok által végrehajtott intézkedéseknek a visszafizetés tekintetében konkrét hatást kell elérniük ⁽¹⁶⁾ és a visszafizetést azonnal végre kell hajtani ⁽¹⁷⁾ annak érdekében, hogy a Bizottság visszafizetési határozatát teljes mértékben végrehajtsák. A visszafizetés céljának elérése érdekében elengedhetetlen, hogy a támogatás visszafizetésére késedelem nélkül sor kerüljön.

2.2.2. A jogellenes és összeegyeztethetetlen állami támogatás visszafizetésére vonatkozó kötelezettség és az ez alóli kivételek

16. Az eljárási rendelet 14. cikkének (1) bekezdése meghatározza, hogy „amennyiben a jogellenes támogatások esetén elutasító határozat születik, a Bizottság dönt arról, hogy az érintett tagállam hozza meg a szükséges intézkedéseket a támogatásnak a kedvezményezettől történő visszavételére”.
17. Az eljárási rendelet kétféleképpen korlátozza a Bizottság arra vonatkozó hatáskörét, hogy elrendelje a jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatások visszafizetését. Az eljárási rendelet 14. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy Bizottság nem követeli meg a támogatás visszafizetését, amennyiben az ellentétes a **jog valamelyik általános elvével**. Az ebben az összefüggésben leggyakrabban említett általános jogi elvek a jogos elvárás ⁽¹⁸⁾ és a jogbiztonság védelmének elvei ⁽¹⁹⁾. Fontos megjegyezni, hogy a visszafizetésekkel összefüggésben az EB ezeknek az elveknek nagyon korlátozott értelmezését teszi lehetővé. Az eljárási rendelet 15. cikke megállapítja, hogy a Bizottság támogatás-visszafizetésre vonatkozó hatásköre tízéves jogvesztő határidőn belül érvényesíthető (az úgynevezett **elévülési időszak**). A jogvesztő határidő azon a napon kezdődik, amikor a jogellenes támogatást a kedvezményezettnek egyedi támogatás formájában vagy támogatási program részét képező támogatás formájában nyújtják. A Bizottság vagy a Bizottság kérésére eljáró tagállam jogellenes támogatással kapcsolatos intézkedései ⁽²⁰⁾ megszakítják a jogvesztő határidőt.

⁽¹¹⁾ A C-75/97. sz. *Belgium kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (EBHT 1999., I-03671. o.) 65. pontja.

⁽¹²⁾ A C-183/91. sz. *Görögország kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (EBHT 1993., I-3131. o.) 16. pontja.

⁽¹³⁾ A C-278/92, C-279/92 és C-280/92 sz. *Spanyolország kontra Bizottság* egyesített ügyekben hozott ítélet (EBHT 1994., I-04103. o.) 75. pontja.

⁽¹⁴⁾ A C-348/93. sz. *Bizottság kontra Olaszország* ügyben hozott ítélet (EBHT 1995., I-673. o.) 27. pontja.

⁽¹⁵⁾ A T-459/93. sz. *Siemens kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (EBHT 1995., II-1675. o.) 97–101. pontja.

⁽¹⁶⁾ A fenti 9. lábjegyzetben hivatkozott C-415/03. sz. *Bizottság kontra Görögország* ügyben hozott ítélet.

⁽¹⁷⁾ A fenti 9. lábjegyzetben hivatkozott C-232/05. sz. *Bizottság kontra Franciaország* ügyben hozott ítélet.

⁽¹⁸⁾ A jogos elvárás védelmének elvei tekintetében lásd a C-24/95. sz. *Alcan*-ügyben hozott ítéletet (EBHT 1997., I-1591. o.) 25. pontja, a C-5/89. sz. *BUG-Alutechnik*-ügyben hozott ítéletet (EBHT 1990., I-3437. o.) 13. és 14. pontja. A kedvezményezett jogos elvárásai fennállásának az EB általi elismerésére vonatkozó példa tekintetében lásd a C-223/85. sz. *RSV*-ügyben hozott ítéletet (EBHT 1987., 4617. o.).

⁽¹⁹⁾ A jogbiztonság védelmének elve tekintetében lásd a T-115/94. sz. *Opel Austria GmbH kontra Tanács* ügyben hozott ítéletet (EBHT 1997., II-00039. o.) és a C-372/97. sz. *Olaszország kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletet (EBHT 2004., I-3679. o.) 116–118. pontját, a C-74/00 P. és C-75/00 P. sz. *Falck és Acciaierie di Bolzano kontra Bizottság* egyesített ügyekben hozott ítéletet (EBHT 2002., I-7869. o.) 140. pontját. Lásd még a T-308/00 sz. *Saltzitter kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletet (EBHT 2004. II-01933. o.) 166. pontját.

⁽²⁰⁾ A „Bizottság intézkedései” értelmezéséért lásd a T-369/00. sz. *Département du Loiret kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletet (EBHT 2003., II-01789. o.).

18. Az EK-Szerződés 249. cikke szerint a határozatok teljes egészében kötelezők azokra nézve, akiket címzettként megjelölnek. Az a tagállam tehát, amely egy visszafizetési határozat címzettje, köteles végrehajtani az adott határozatot ⁽²¹⁾. Az EB csak egyetlen kivételt ismert el azon kötelezettség alól, amely egy tagállamnak címzett visszafizetési határozat végrehajtására vonatkozik, nevezetesen az olyan kivételes körülmények fennállását, amelyek **teljességgel lehetetlenné** tennék a tagállam számára, hogy a határozatot megfelelően végrehajtsa ⁽²²⁾.
19. A közösségi bíróságok szerint a „teljességgel lehetetlen”-t azonban nem lehet csupán feltételezni. A tagállamnak bizonyítania kell, hogy jóhiszeműen megpróbálta visszafizettetni a jogellenes támogatást, valamint az EK-Szerződés 10. cikkével összhangban együtt kell működnie a Bizottsággal annak érdekében, hogy a felmerült nehézségeket legyőzzék ⁽²³⁾.
20. A joggyakorlat vizsgálata azt mutatja, hogy a közösségi bíróságok nagyon szigorúan értelmezték az „abszolút lehetetlen” fogalmát. A bíróságok számos esetben megerősítették, hogy egy tagállam nem hivatkozhat a nemzeti jogszabályaiban szereplő követelményekre, mint például a nemzeti elévülési szabályokra ⁽²⁴⁾, vagy a nemzeti jogszabályokban a visszafizetetésre való jogosultság hiányára ⁽²⁵⁾ annak érdekében, hogy igazolja, miért nem tett eleget a visszafizetési határozatnak ⁽²⁶⁾. Ugyanígy az EB úgy vélte, hogy a visszafizetési kötelezettséget nem befolyásolják azok a körülmények, amelyek a kedvezményezett gazdasági helyzetéhez kapcsolódnak. Tisztázta, hogy egy vállalkozás pénzügyi nehézségei nem bizonyítják, hogy a visszafizetetés lehetetlen ⁽²⁷⁾. Ilyen körülmények között a Bíróság kiemelte, hogy egy tagállam csak a visszafizetési eszközök hiányával tudja bizonyítani, hogy a támogatás visszafizetése teljesen lehetetlen ⁽²⁸⁾. Számos esetben a tagállam azzal érvelt, hogy a felmerülő igazgatási vagy technikai nehézségek (például az érintett kedvezményezettek nagy száma) miatt nem tudta végrehajtani a visszafizetési határozatot. A Bíróság következetesen elutasította, hogy az ilyen nehézségek teljesen lehetetlenné tennék a visszafizetést ⁽²⁹⁾. Végezetül még a megoldhatatlan belső nehézségek megértése sem igazolja azt, hogy egy tagállam nem teljesíti a közösségi jogszabályok által előírt kötelezettségeit ⁽³⁰⁾.

2.2.3. A nemzeti eljárások alkalmazása, valamint az azonnali és hatékony végrehajtás szükségessége

21. Végül, az eljárási rendelet 14. cikkének (3) bekezdése pontosítja, hogy „a visszafizetést késedelem nélkül és az érintett tagállam nemzeti joga szerinti eljárás keretében kell végrehajtani, feltéve, hogy e rendelkezések lehetővé teszik a Bizottság határozatának azonnali és hatékony végrehajtását”.
22. Ha egy tagállam a nemzeti jogszabályai szerint szabadon megválaszthatja, milyen módon hajtja végre a visszafizetési határozatokat, akkor a választott intézkedéseknek teljes mértékben érvényesíteniük kell a visszafizetési határozatot. Szükség van tehát arra, hogy a tagállamok által hozott intézkedések a Bizottság határozatának **hatékony és azonnali** végrehajtásához vezessenek.
23. Az EB az Olympic Airways ügyben hozott ítéletében ⁽³¹⁾ kiemelte, hogy a tagállam által hozott intézkedések végrehajtásának **hatékony**nak kell lennie, és a visszafizetés tekintetében konkrét eredményt kell hoznia. A tagállam által tett intézkedéseknek a kedvezményezett által visszafizetendő összeg tényleges visszafizetését kell eredményeznie. A Scott ügyben nemrégiben hozott ítéletében ⁽³²⁾ az EB ezt megerősítette, és hangsúlyozta, hogy nem alkalmazandók az eljárási rendelet 14. cikkének (3) bekezdésében foglalt feltételeket nem teljesítő nemzeti eljárások. Az EB a tagállamnak különösen azt az érvét cáfolta, amely szerint a tagállam a nemzeti rendszerén belüli minden lehetséges lépést megtett, valamint ragaszkodott ahhoz, hogy e lépések nyomán a visszafizetés tekintetében konkrét eredményeknek kell születniük a Bizottság által meghatározott határidőn belül.

⁽²¹⁾ A 94/87. sz. Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet (EBHT 1989., 175. o.).

⁽²²⁾ A C-404/00 sz. Bizottság kontra Spanyolország ügyben hozott ítélet (EBHT 2003., I-6695. o.).

⁽²³⁾ A C-280/95. sz. Bizottság kontra Olaszország ügyben hozott ítélet (EBHT 1998., I-259. o.).

⁽²⁴⁾ A C-24/95. sz. Alcan-ügyben hozott ítélet (EBHT 1997., 1591. o.) 34–37. pontja.

⁽²⁵⁾ A C-303/88. sz. Olaszország kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (EBHT 1991., I-1433. o.).

⁽²⁶⁾ A C-52/84. sz. Bizottság kontra Belgium ügyben hozott ítélet (EBHT 1986., 89. o.) 9. pontja.

⁽²⁷⁾ A fenti 26. lábjegyzetben hivatkozott C-52/84. sz. Bizottság kontra Belgium ügyben hozott ítélet 14. pontja.

⁽²⁸⁾ A C-499/99. sz. Bizottság kontra Spanyolország ügyben hozott ítélet (EBHT 2002., I-06301. o.).

⁽²⁹⁾ A fenti 23. lábjegyzetben hivatkozott C-280/95. sz. Bizottság kontra Olaszország ügyben hozott ítélet.

⁽³⁰⁾ A C-6/97. sz. Olaszország kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (EBHT 1999., I-2981. o.) 34. pontja.

⁽³¹⁾ A fenti 9. lábjegyzetben hivatkozott C-415/03. sz. Bizottság kontra Görögország ügyben hozott ítélet.

⁽³²⁾ A fenti 9. lábjegyzetben hivatkozott C-232/05. sz. Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet.

24. Az eljárási rendelet 14. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy a visszafizettetést hatékonyan és **késedelem nélkül** kell végrehajtani. A Scott ügyben az EB hangsúlyozta a határidő fontosságát a visszafizetési eljárás során. A Bíróság meghatározta, hogy a nemzeti eljárások alkalmazása nem gátolhatja a hatékony verseny visszaállítását azáltal, hogy megakadályozza a bizottsági határozat azonnali és hatékony végrehajtását. Az eljárási rendelet 14. cikkének (3) bekezdésében foglalt feltételeket nem teljesítik azok a nemzeti eljárások, amelyek megakadályozzák az előzetesen fennálló helyzet azonnali visszaállítását és meghosszabbítják a jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatásból eredő méltánytalan előnyök fennállását.
25. Ebben az összefüggésben fontos felidézni, hogy a visszafizetési határozat megsemmisítése iránt az EK-Szerződés 230. cikke értelmében indított keresetnek nincs halasztó hatálya. Az ilyen keresettel összefüggésben a támogatás kedvezményezettje azonban az EK-Szerződés 242. cikke értelmében kérheti a visszafizetési határozat végrehajtásának felfüggesztését. A felfüggesztés iránti kérelmeknek meg kell jelölniük a sürgősségre okot adó körülményeket, valamint azokat a ténybeli és jogi alapokat, amelyek valószínűsítik a kért ideiglenes intézkedés szükségességét. Az EB vagy az Elsőfokú Bíróság ezután – amennyiben úgy véli, hogy a körülmények úgy kívánják – elrendeli, hogy a Bizottság vitatott határozatának alkalmazását felfüggeszék.

2.2.4. A jóhiszemű együttműködés elve

26. A Szerződés 10. cikke kötelezi a tagállamokat arra, hogy segítsék elő a Közösség feladatainak teljesítését, valamint előírja az együttműködés kölcsönös kötelezettségeit a tagállamok és a közösségi intézmények számára a Szerződés célkitűzéseinek megvalósítása érdekében.
27. A visszafizetési határozatok végrehajtásával összefüggésben a Bizottságnak és a tagállamok hatóságainak tehát együtt kell működniük, hogy a belső piacon fennálló versenyfeltételek visszaállítását megvalósítsák.
28. Ha egy tagállam a visszafizetési határozat végrehajtása során előre nem látott vagy előre nem látható nehézségekkel kerül szembe a meghatározott határidőn belül, vagy olyan következményeket észlel, amelyeket a Bizottság figyelmen kívül hagyott, akkor e problémákat a megfelelő módosításokra irányuló javaslatokkal együtt elő kell terjesztenie a Bizottsághoz megfontolás céljából ⁽³³⁾. Ilyen esetben a Bizottságnak és az érintett tagállamnak jóhiszeműen együtt kell működniük, hogy a nehézségeket megoldják, miközben teljes mértékben figyelembe veszik az EK-Szerződés rendelkezéseit ⁽³⁴⁾. A jóhiszemű együttműködés elve szintén megkívánja, hogy a tagállamok a Bizottság rendelkezésére bocsássák mindazt az információt, amely lehetővé teszi annak megállapítását, hogy a választott mód a határozat kiigazított végrehajtásának minősül ⁽³⁵⁾.
29. Az, hogy a tagállam tájékoztatja a Bizottságot a visszafizetési határozat végrehajtása során felmerülő technikai és jogi nehézségekről, nem menti fel a tagállamot azon kötelessége alól, hogy minden szükséges lépést tegyen annak érdekében, hogy a kérdéses vállalkozással visszafizettesse a támogatást, és hogy javaslatokat tegyen a Bizottságnak a határozat végrehajtására vonatkozó megfelelő megállapodásra ⁽³⁶⁾.

3. A VISSZAFIZETTESÉSI POLITIKA VÉGREHAJTÁSA

30. Mind a Bizottság, mind a tagállamok nélkülözhetetlen szerepet játszanak a visszafizetési határozatok végrehajtásában, és hozzájárulnak a visszafizetési politika hatékony megvalósításához.

3.1. A Bizottság szerepe

31. A Bizottság visszafizetési határozata visszafizetési kötelezettséget ró az érintett tagállamra. Megköveteli az érintett tagállamtól, hogy egy adott határidőn belül visszafizettesse a támogatás egy bizonyos összegét a kedvezményezett, illetve néhány kedvezményezettel. A tapasztalat azt mutatja, hogy a visszafizetési határozat végrehajtásának gyorsaságát befolyásolja, mennyire pontos és teljes az adott határozat. A Bizottság ezért továbbra is erőfeszítéseket tesz annak biztosítása érdekében, hogy a visszafizetési határozatok egyértelműen jelezzék a visszafizetendő támogatás összegét (összegeit), a visszafizetésért felelős vállalkozást (vállalkozásokat), valamint azt a határidőt, amelyen belül a visszafizetést végre kell hajtani.

⁽³³⁾ A fenti 22. lábjegyzetben hivatkozott C-404/00. sz. Bizottság kontra Spanyolország ügyben hozott ítélet.

⁽³⁴⁾ A C-94/87. sz. Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet (EBHT 1989, 175. o.) 9. pontja, a fenti 14. lábjegyzetben hivatkozott C-348/93. sz. Bizottság kontra Olaszország ügyben hozott ítélet 17. pontja.

⁽³⁵⁾ A végrehajtásra vonatkozó javaslatok szemléltetéséhez lásd a C-209/00. sz. Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítéletet (EBHT 2002., I-11695. o.).

⁽³⁶⁾ A fenti 34. lábjegyzetben hivatkozott 94/87. sz. Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet 10. pontja.

Azon vállalkozások azonosítása, amelyektől a támogatást vissza kell követelni

32. A jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatást azon vállalkozásokkal kell visszafizettetni, amelyeknek abból tényleges előnyük származott ⁽³⁷⁾. A Bizottság továbbra is folytatja azt a gyakorlatot, amely szerint a visszafizetési határozataiban azonosítja azon vállalkozás(ok) kilétét, amely(ek)től a támogatást vissza kell követelni. Ha a végrehajtás fázisában úgy tűnik, hogy a támogatást más alanyokra ruházták át, a tagállamnak esetleg ki kell terjesztenie a visszafizetést, hogy valamennyi tényleges kedvezményezett felölve biztosítsa, hogy a visszafizetési kötelezettséget nem kerüli meg.
33. A közösségi bíróságok iránymutatással szolgáltak azokra a feltételekre vonatkozóan, amelyek szerint a visszafizetési kötelezettséget ki kell terjeszteni a jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatás eredeti kedvezményezettjein kívül más vállalkozásokra. Az EB szerint a jogtalan előny átruházására akkor kerül sor, ha a támogatás eredeti kedvezményezettjének eszközeit a piaci értéküknél alacsonyabb összegért átruházzák egy harmadik félre, illetve néha egy olyan jogutód vállalkozásra, amelyet a visszafizetési határozat megkerülése érdekében hoztak létre. Ha a Bizottság bizonyítani tudja, hogy az eszközöket piaci értéküknél alacsonyabb összegért értékesítették, különösképpen a visszafizetési határozat megkerülése érdekében létrehozott jogutód vállalkozás számára, az EB úgy véli, hogy a visszafizetési határozat kiterjeszthető a harmadik félre ⁽³⁸⁾. A megkerülés tipikus esetei azok, amelyek során az átruházás nem tükröz semmilyen gazdasági logikát a visszafizetési határozat érvénytelenítésén kívül ⁽³⁹⁾.
34. Egy olyan vállalkozás részesedésének átruházása (részvényügyletek) tekintetében, amelynek a jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatást vissza kell térítenie, az EB úgy vélte ⁽⁴⁰⁾, hogy az ilyen vállalkozás részvényeinek egy harmadik félnek történő értékesítése nem befolyásolja a kedvezményezett támogatás visszafizetési kötelezettségét ⁽⁴¹⁾. Amikor megállapítható, hogy a részvényvásárló az adott vállalkozás részvényeire az uralkodó piaci árat fizette, nem lehet úgy tekinteni, hogy ő olyan előnyben részesült, amely állami támogatásnak minősülhet ⁽⁴²⁾.
35. Amikor támogatási programok tekintetében visszafizetési határozatot hoz, a Bizottság rendszerint nincs abban a helyzetben, hogy a határozatban azonosítsa minden olyan vállalkozást, amely jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatást kapott. Ezt a végrehajtási eljárás kezdetén az érintett tagállamnak kell megtennie, amelynek meg kell vizsgálnia valamennyi érintett vállalkozás egyéni helyzetét ⁽⁴³⁾.

A visszafizetendő összeg kiszámítása

36. A visszafizetetés célja akkor teljesül, ha „a kedvezményezett, vagy más szavakkal az a vállalkozás, amelynek a támogatásból tényleges előnye származott, visszafizette a kérdéses támogatást, adott esetben a késedelmi kamattal együtt. A támogatás visszafizetésével a kedvezményezett elveszíti azokat az előnyöket, amelyeket a piaci versenytársaival szemben élvezett, és visszaáll a támogatás kifizetését megelőző helyzet” ⁽⁴⁴⁾.
37. Ahogy régebben is, visszafizetési határozataiban a Bizottság pontosan meghatározza azokat a jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatási intézkedéseket, amelyek visszafizetetés tárgyát képezik. A Bizottság – amennyiben a szükséges adatok a rendelkezésére állnak – törekedni fog arra is, hogy szám szerint meghatározza a visszafizetendő támogatás pontos összegét. Egyértelmű azonban, hogy a Bizottság nem állapíthatja meg a visszafizetendő támogatás pontos összegét, és jogilag nincs erre kötelezve. Elegendő, ha a Bizottság határozata tartalmazza azokat az információkat, amelyek segítségével a tagállamok egyszerűen meghatározhatják az összeget ⁽⁴⁵⁾.

⁽³⁷⁾ A C-303/88. sz. *Olaszország kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (EBHT 1991., I-1433. o.) 57. pontja; a C-277/00 sz. *Németország kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (EBHT 2004, I-3925. o.) 75. pontja.

⁽³⁸⁾ A fenti 37. lábjegyzetben hivatkozott C-277/00. sz. *Németország kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet.

⁽³⁹⁾ A C-328/99. és C-399/00. sz. *Olaszország és SIM 2 Multimedia kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet. A megkerülés esetére további példaként lásd a fenti 9. lábjegyzetben hivatkozott C-415/03. sz. *Bizottság kontra Görögország* ügyben hozott ítélet.

⁽⁴⁰⁾ A C-328/99. és C-399/00. sz. *Olaszország és SIM 2 Multimedia kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (EBHT 2003., I-4035. o.) 83. pontja.

⁽⁴¹⁾ Olyan vállalkozás privatizálása esetén, amely a Bizottság által összeegyeztethetőnek ítélt állami támogatásban részesült, a tagállam egy felelősségre vonatkozó záradékot iktathat be a privatizációs megállapodásba annak érdekében, hogy a vállalkozás vevőjét megvédjék annak kockázatától, hogy a támogatást jóváhagyó eredeti bizottsági határozatot a közösségi bíróságok hatályon kívül helyezték és annak helyébe olyan bizottsági határozat lépjen, amely elrendeli a támogatásnak a kedvezményezettel való visszafizetetését. Az ilyen záradék rendelkezhet a vevő által a privatizált vállalkozásért fizetett ár módosításáról annak érdekében, hogy a visszafizetésre vonatkozó új felelősséget kellőképpen figyelembe vegyék.

⁽⁴²⁾ A fenti 37. lábjegyzetben hivatkozott C-277/00. sz. *Németország kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet 80. pontja.

⁽⁴³⁾ A C-310/99. sz. *Olaszország kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (EBHT 2002., I-2289. o.) 91. pontja.

⁽⁴⁴⁾ A fenti 37. lábjegyzetben hivatkozott C-277/00. sz. *Németország kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet 74–76. pontja.

⁽⁴⁵⁾ A C-480/98. sz. *Spanyolország kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (EBHT 2000., I-8717. o.) 25. pontja és a C-67/85., C-68/85. és C-70/85. sz. *Kwekerij van der Kooy BV és társai kontra Bizottság* egyesített ügyekben hozott ítélet (EBHT 1988., 219. o.).

38. A jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatási program esetében a Bizottság nem tudja számszerűen meghatározni az egyes kedvezményezettekkel visszafizettetendő összeegyeztethetetlen támogatás összegét. Szükség van arra, hogy a kérdéses támogatási program alapján a tagállam részletesen elemezze az egyedi esetekben nyújtott támogatást. A határozatában a Bizottság ezért jelzi, hogy a tagállamoknak valamennyi támogatást vissza kell követelniük, kivéve ha olyan konkrét projekt számára nyújtották, amely a támogatásnyújtás időpontjában megfelelt a csoportmentességi rendeletekben foglalt valamennyi feltételnek, illetve ha a Bizottság által jóváhagyott támogatási program keretében nyújtották.
39. Az eljárási rendelet 14. cikkének (2) bekezdése alapján a visszafizetettési határozat szerint visszafizetendő támogatásnak magában kell foglalnia a kamatot, amelynek megfelelő szintjét a Bizottság állapítja meg. A kamat attól a naptól fizetendő, amikor a jogellenes támogatást a kedvezményezett rendelkezésére bocsátották, addig a napig, amíg visszafizetésre nem került ⁽⁴⁶⁾. A végrehajtási rendelet megállapítja, hogy a kamatlábat konszolidált alapon a támogatás visszafizetésének időpontjáig kell alkalmazni.

A határozat végrehajtásának menetrendje

40. Azelőtt a Bizottság visszafizetettési határozatai egységes két hónapos határidőt szabtak meg, amelyen belül az érintett tagállamnak tájékoztatnia kellett a Bizottságot arról, milyen intézkedéseket tett annak érdekében, hogy az adott határozatnak megfeleljen. A Bíróság elismerte, hogy ez a határidő egyben a bizottsági határozat végrehajtási határidejének is tekintendő ⁽⁴⁷⁾.
41. A Bíróság továbbá azt a következtetést vonta le, hogy a Bizottság és a tagállam közötti kapcsolatok és tárgyalások – a bizottsági határozat végrehajtásával összefüggésben – nem menthetik fel a tagállamot azon kötelezettsége alól, hogy a határozatnak az előírt határidőn belüli végrehajtásához szükséges valamennyi intézkedést megtegye ⁽⁴⁸⁾.
42. A Bizottság elismeri, hogy a bizottsági határozat végrehajtására rendelkezésre álló két hónapos határidő az esetek többségében túl rövidnek bizonyul. Ezért úgy döntött, hogy a visszafizetettési határozatok végrehajtási határidejét négy hónapra terjeszti ki. Ezentúl a Bizottság határozataiban két határidőt szab meg:
- egy első, a határozat hatálybalépésétől számított két hónapos határidőt, amelyen belül a tagállam köteles *tájékoztatni* a Bizottságot a tervezett vagy végrehajtott intézkedésekről,
 - egy második, a határozat hatálybalépésétől számított négy hónapos határidőt, amelyen belül a Bizottság határozatát *vége kell hajtani*.
43. Ha egy tagállam olyan nehézségekbe ütközik, amelyek megakadályozzák abban, hogy e határidők valamelyikét betartsa, akkor e nehézségekről – megfelelő indoklással szolgálva – tájékoztatnia kell a Bizottságot. Ezt követően a jóhiszemű együttműködés elvének megfelelően a Bizottság meghosszabbíthatja a határidőt ⁽⁴⁹⁾.

3.2. A tagállamok szerepe: a visszafizetettési határozat végrehajtása

3.2.1. Ki felel a visszafizetettési határozat végrehajtásáért?

44. A visszafizetettési határozat végrehajtásáért a tagállam felel. Az eljárási rendelet 14. cikke (1) bekezdésének rendelkezései szerint a tagállamnak minden szükséges intézkedést meg kell tennie a támogatásnak a kedvezményezettrel való visszafizetése érdekében.
45. Ezzel összefüggésben fontos szem előtt tartani, hogy az EB több alkalommal is emlékeztetett arra, hogy a tagállamnak címzett bizottsági határozat az adott állam valamennyi szervére, többek között az adott állam bíróságaira nézve is kötelező ⁽⁵⁰⁾. Ebből következik, hogy a tagállam valamennyi szerve, amely részt vesz a visszafizetettési határozat végrehajtásában, köteles megtenni minden szükséges lépést annak biztosítása érdekében, hogy az ilyen határozat alkalmazása azonnali és hatékony legyen.

⁽⁴⁶⁾ Ebben az összefüggésben lásd a fenti 45. lábjegyzetben hivatkozott C-480/98. sz. *Spanyolország kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletben foglalt kivételt, 36. és az azt követő pontok.

⁽⁴⁷⁾ A C-207/05. sz. *Bizottság kontra Olaszország* ügyben hozott ítélet (EBHT 2006., I-00070. o.) 31-36. pontja; lásd még a C-378/98. sz. *Bizottság kontra Belgium* ügyben hozott ítélet (EBHT 2001., I-5107. o.) 28. pontját és a fenti 9. lábjegyzetben hivatkozott C-232/05. sz. *Bizottság kontra Franciaország* ügyben hozott ítéletet.

⁽⁴⁸⁾ A C-5/86. sz. *Bizottság kontra Belgium* ügyben hozott ítélet (EBHT 1987., 1773. o.).

⁽⁴⁹⁾ A C-207/05. sz. *Bizottság kontra Olaszország* (2006) ügyben 2006. június 1-jén hozott ítélet.

⁽⁵⁰⁾ A 249/85. sz. *Albako Margarinefabrik Maria von der Linde GmbH & Co. KG kontra Bundesanstalt für landwirtschaftliche Marktordnung* ügyben hozott ítélet (EBHT 1987., 02345. o.).

46. A közösségi jogszabályok nem írják elő, hogy a tagállam melyik szerve felel a visszafizetettési határozat gyakorlati végrehajtásáért. A tagállam nemzeti jogrendszerének feladata kijelölni azokat a szerveket, amelyek a visszafizetettési határozat végrehajtásáért felelnek. A végrehajtási tanulmány szerzői megállapították, hogy „valamennyi vizsgált országban általános elv, hogy a visszafizetést a támogatást nyújtó hatóságnak kell elvégeznie. Ez ahhoz vezet, hogy különféle központi, regionális és helyi szervek vesznek részt a visszafizetettési eljárásban” ⁽⁵¹⁾. Kiemelik azt is, hogy néhány tagállam egy központi szervet bízott meg a visszafizetettési eljárás ellenőrzésével és felügyeletével. E szerv folyamatos kapcsolatban áll a Bizottsággal. A végrehajtási tanulmány szerzői azt a következtetést vonták le, hogy az ilyen központi szerv létezése hozzájárul a visszafizetettési eljárás hatékonyabb végrehajtásához.

3.2.2. A visszafizetettési kötelezettség végrehajtása

47. Az eljárási rendelet 14. cikkének (3) bekezdése kötelezi a tagállamokat arra, hogy késedelem nélkül indítsák el a visszafizetettési eljárást. Ahogy az a 3.1. pontban említésre került, a visszafizetettési határozat tartalmazza azt a határidőt, amelyen belül a tagállamnak be kell nyújtania azokra az intézkedésekre vonatkozó pontos információkat, amelyeket a határozat végrehajtása érdekében tervezett és tett. A tagállamoknak különösen a jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatás kedvezményezettjeinek kielégére, az érintett támogatás összegére és a visszafizetettésre alkalmazott nemzeti eljárásra vonatkozóan kell teljes információt nyújtaniuk. Ezen felül a tagállamnak dokumentációt kell rendelkezésre bocsátania, amely szemlélteti, hogy a kedvezményezett tájékoztatta a támogatás visszafizetésére vonatkozó kötelezettségéről.

A támogatás kedvezményezettjének és a visszafizetettendő összegnek az azonosítása

48. A visszafizetettési határozat nem minden esetben tartalmaz teljes információt a kedvezményezett kielégéről, illetve a visszafizetettendő támogatás összegét illetően. Ilyen esetben a tagállamnak kell azonosítani – késedelem nélkül – a határozat által érintett vállalkozásokat, valamint számszerűen meghatározni az egyes vállalkozásokkal visszafizetettendő támogatás pontos összegét.
49. Jogellenes vagy összeegyeztethetetlen támogatási programok esetében a tagállamnak minden egyes esetben részletesen elemeznie kell a kérdéses támogatási program alapján nyújtott támogatást. A program keretében felvett támogatás kedvezményezettjeivel visszafizetettendő összeg megállapítására a tagállamnak meg kell határozni, hogy a támogatás milyen mértékben kötődött egy konkrét projekthez, amely a támogatásnyújtás idején megfelelt a csoportmentesítési rendeletekben foglalt valamennyi feltételnek, illetve hogy azt valamely, a Bizottság által jóváhagyott támogatási program keretében nyújtották-e. Ezekben az esetekben a tagállam alkalmazhatja a visszafizetettési határozat tárgyát képező jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatás megítélése idején érvényben lévő, érdemi de minimis kritériumokat is.
50. A visszafizetett összeg meghatározása érdekében a nemzeti hatóságok figyelembe vehetik az adórendszer kihatását. Amennyiben a jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatás kedvezményezettje a kapott összeg után adót fizetett, a nemzeti hatóságoknak lehetőségük van arra, hogy – a nemzeti adózási szabályokkal összhangban – a korábban kifizetett adó figyelembevételével csupán a felvett nettó összeget fizetessék vissza a kedvezményezettnek ⁽⁵²⁾. A Bizottság véleménye szerint az ilyen esetekben a nemzeti hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy a kedvezményezett ne részesülhessen további adókedvezményben arra hivatkozva, hogy a visszafizetés következtében csökkent az adóköteles jövedelme, mivel ezáltal a visszafizetés nettó összege alacsonyabb lenne az eredetileg felvett nettó összegnél.

Az alkalmazandó visszafizetettési eljárás

51. A végrehajtási tanulmány szerzői határozottan alátámasztják azt a tényt, hogy a visszafizetettési eljárások jelentős mértékben különböznek a tagállamokban. A tanulmány azt mutatja, hogy még egyetlen tagállamban is több eljárást lehet alkalmazni a jogtalan és összeegyeztethetetlen támogatás visszafizetésére. A legtöbb tagállamban az alkalmazandó visszafizetettési eljárásokat rendszerint annak az intézkedésnek a jellege határozza meg, amely a támogatás odaítélésének alapjául szolgál. A közigazgatási eljárások teljes mértékben hatékonyabbnak mutatkoznak a polgári eljárásoknál, mivel a közigazgatási visszafizetettési utasítások azonnal érvényesíthetők, vagy azok lehetnek ⁽⁵³⁾.

⁽⁵¹⁾ Lásd a tanulmány 521. oldalát.

⁽⁵²⁾ A T-459/93 sz. *Siemens kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (EBHT 1995. II-1675. o.) 83. pontja. Lásd még a C-148/04. sz. *Unicredito Spa kontra Agenzia delle Entrate, Ufficio Genova I* ügyben hozott ítélet (EBHT 2005., I-11137. o.) 117–120. pontját.

⁽⁵³⁾ Lásd a tanulmány 522. és az azt követő oldalait

52. A közösségi jogszabályok nem írják elő a tagállamok számára, mely eljárásokat alkalmazzák a visszafizetési határozat végrehajtásakor. A tagállamoknak azonban tudatában kell lenniük annak, hogy a nemzeti eljárás kiválasztása és alkalmazása kötve van ahhoz a feltételhez, hogy az ilyen eljárás lehetővé tegye a bizottsági határozat azonnali és hatékony végrehajtását. Ebből következik, hogy a felelős hatóságoknak gondosan kell mérlegelniük a nemzeti jogszabályok szerint rendelkezésre álló visszafizetési eszközök teljes skáláját, és kiválasztaniuk azt az eljárást, amely esetében a legvalószínűbb, hogy biztosítja a határozat azonnali végrehajtását ⁽⁵⁴⁾. Amennyiben a nemzeti jogszabályok lehetővé teszik, gyorsított eljárásokat kell alkalmazni. Az egyenértékűség és hatékonyság elvének megfelelően ezek az eljárások nem lehetnek kevésbé kedvezőek, mint a hasonló belföldi intézkedésekre irányadó eljárások, és nem tehetik gyakorlatilag lehetetlenné vagy nem nehezíthetik túlzott mértékben meg a közösségi jogban biztosított jogok gyakorlását ⁽⁵⁵⁾.
53. Általánosabban kifejezve a tagállamok nem állíthatnak akadályokat a Bizottság visszafizetési határozatának végrehajtása elé ⁽⁵⁶⁾. Következésképpen a tagállamok hatóságai kötelesek érvénytelenné nyilvánítani a nemzeti jogszabályok bármely olyan rendelkezését, amely megakadályozhatja a bizottsági határozat azonnali végrehajtását ⁽⁵⁷⁾.

A visszafizetési utasítások bejelentése és végrehajtása

54. Amint a kedvezményezett kilétét, a visszafizetendő összeget és az alkalmazandó eljárást megállapították, a visszafizetési utasításokat késedelem nélkül és a bizottsági határozatban megállapított határidőn belül el kell küldeni a jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatás kedvezményezettjeinek. A visszafizetési végrehajtásáért felelős hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy a visszafizetési utasításokat végrehajtsák, és hogy a visszafizetés a határozatban rögzített határidőn belül befejeződik. Amennyiben a kedvezményezett nem teljesíti a visszafizetési utasítást, a tagállamnak törekednie kell arra, hogy nemzeti jogszabályai szerint a visszafizetést azonnal végrehajtsák.

3.2.3 Nemzeti bíróságok előtti jogvita

55. A visszafizetési határozatok végrehajtása a nemzeti bíróságok előtti jogvitát eredményezhet. Bár jelentős eltérések mutatkoznak a tagállamok igazságügyi hagyományai és rendszerei között, a visszafizetésekkel kapcsolatos jogviták két fő kategóriáját különböztethetjük meg: a visszafizetéssel foglalkozó hatóság által annak érdekében indított kereseteket, hogy a vonatkozó kedvezményezettet a jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatások visszafizetésére kényszerítsék, illetve a visszafizetési utasítást vitató kedvezményezettek által benyújtott kereseteket.
56. A végrehajtási tanulmány keretében elvégzett elemzés bizonyítékkal szolgál arra vonatkozóan, hogy a visszafizetési határozat végrehajtása több évig késhet, amennyiben e határozat végrehajtása érdekében hozott nemzeti intézkedéseket megtámadják a bíróság előtt. Még inkább ez az eset fordul elő akkor, ha magát a visszafizetési határozatot támadják meg a közösségi bíróságok előtt, és ha a nemzeti bírakat arra kéri, hogy a nemzeti intézkedések végrehajtását mindaddig függeszték fel, amíg a közösségi bíróságok nem hoznak ítéletet a visszafizetési határozat érvényességéről.
57. Az EB ítélete szerint a támogatás kedvezményezettje, aki az EK-Szerződés 230. cikkével összhangban kétségtávol megtámadta a Bizottság visszafizetési határozatát, többé nem támadhatja meg a határozat érvényességét a nemzeti bíróság előtt zajló eljárásban azon az alapon, hogy a határozat jogellenes volt ⁽⁵⁸⁾. Ebből következik, hogy a támogatás kedvezményezettje, aki az EK-Szerződés 242. és 243. cikkének megfelelően ideiglenes intézkedést kérhetett, ám ezt nem tette meg, nem kérheti a nemzeti hatóságok által a határozat végrehajtása érdekében tett intézkedések felfüggesztését a határozat érvényességéhez kapcsolódó alapon. Ez a kérdés a közösségi bíróságok hatáskörébe tartozik ⁽⁵⁹⁾.

⁽⁵⁴⁾ Ebben a tekintetben a tanulmány kiemeli a német hatóságok nemrégiben tett kísérletét arra, hogy érvényre juttassák a visszafizetést a Kvaerner Warnow Werft ügyben, amelyben a támogatást magánjogon alapuló szerződés szerint nyújtották. Amikor a kedvezményezett megtámadta a támogatás visszafizetését, az illetékes hatóság úgy határozott, hogy nem indít keresetet a polgári bíróság előtt, és a támogatás azonnali visszafizetésére vonatkozó közigazgatási rendelkezést adott ki. Ezen kívül a rendelkezést azonnal érvényesíthetőnek nyilvánította. A Berlin-Brandenburgi Közigazgatási Bíróság úgy vélte, hogy az illetékes hatóság nem volt köteles a támogatást annak odaítélésével megegyező módon visszafizettetni, valamint egyetértett abban, hogy a Bizottság határozatának hatékony érvényesülése megkívánja, hogy az illetékes hatóság közigazgatási rendelkezés útján követelhesse vissza a támogatást. Ha ezt az ítéletet a további eljárás során megerősítik, várható, hogy Németországban a támogatások visszafizetésére a jövőben közigazgatási rendelkezések alapján kerül sor.

⁽⁵⁵⁾ A C-13/01. sz. *Safalero* ügyben hozott ítélet (EBHT 2003., I-8679. o.) 49–50. pont.

⁽⁵⁶⁾ A C-48/71 sz. *Bizottság kontra Olaszország* ügyben hozott ítélet (EBHT 1972., I-00529 o.).

⁽⁵⁷⁾ A fenti 9. lábjegyzetben hivatkozott C-232/05. sz. *Bizottság kontra Franciaország* ügyben hozott ítélet.

⁽⁵⁸⁾ A fenti 10. lábjegyzetben hivatkozott C-188/92. sz. *TWD Textilwerke Deggendorf GmbH kontra Németország* ügyben hozott ítélet.

⁽⁵⁹⁾ A fenti 9. lábjegyzetben hivatkozott C-232/05. sz. *Bizottság kontra Franciaország* ügyben hozott ítélet.

58. Másrészt azonban azokban az esetekben, amikor nem nyilvánvaló, hogy a támogatás kedvezményezettjének a megtámadott határozat megsemmisítése iránti kereseti kérelme elfogadható lett volna, megfelelő jogi védelmet kell biztosítani a támogatás kedvezményezettje számára. Abban az esetben, ha a támogatás kedvezményezettje a nemzeti bíróság előtt megtámadja a határozat végrehajtását azon az alapon, hogy a visszafizetési határozat jogellenes volt, akkor a nemzeti bírónak előzetes döntés iránti kérelmet kell benyújtania az EB-hez az ilyen határozat érvényessége tekintetében, az EK-Szerződés 234. cikkének megfelelően ⁽⁶⁰⁾.
59. Amennyiben a kedvezményezett a Bizottság visszafizetési határozatának állítólagos jogellenessége miatt a szóban forgó határozat végrehajtása érdekében elfogadott nemzeti intézkedések átmeneti felfüggesztését is kéri, a nemzeti bírónak meg kell vizsgálnia, az adott ügy megfelel-e az EB által a Zuckerfabrik-ügyben ⁽⁶¹⁾ és az Atlanta-ügyben ⁽⁶²⁾ magállapított feltételeknek. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a nemzeti bíróság akkor rendelhet el ideiglenes intézkedést, ha:
1. e bíróságnak súlyos kételyei merülnek fel a közösségi jogi aktus érvényességével kapcsolatban, és ha a megtámadott jogi aktus érvényessége még nem vitatott a Bíróság előtt, akkor ő maga terjeszti ezt a kérdést a Bíróság elé;
 2. az ideiglenes intézkedés sürgősen szükséges a intézkedést kérő félnél bekövetkező súlyos és helyrehozhatatlan károk elkerülése érdekében;
 3. a bíróság kellően figyelembe veszi a közösségi érdekeket; valamint
 4. e feltételek mindegyikének vizsgálata során tiszteletben tartja a Bíróság vagy az Elsőfokú Bíróság a közösségi jogi aktus jogszerűségéről vagy a közösségi szinten hasonló ideiglenes intézkedés iránti kérelemről hozott döntését ⁽⁶³⁾.

3.2.4. A fizetéseképtelen kedvezményezettek különleges esete

60. Előzetes megfigyelésként fontos felidézni, hogy az EB következetesen úgy vélte, hogy a jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatás visszafizetésére vonatkozó kötelezettségre nincs hatással az a tény, hogy a kedvezményezett fizetéseképtelen vagy csődeljárás alatt áll ⁽⁶⁴⁾.
61. A fizetéseképtelen kedvezményezettekkel kapcsolatos esetek többségében nincs lehetőség arra, hogy a jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatás teljes összegét (a kamatokkal együtt) visszafizetessék, mivel a kedvezményezett eszközei nem elégségesek a hitelezők követeléseinek kielégítésére, ebből következik, hogy nem lehetséges az előzetes helyzet hagyományos módon történő visszaállítása. Mivel a visszafizetés végső célja az, hogy véget vessen a verseny torzulásának, az EB megállapította, hogy ilyen esetben a kedvezményezett felszámolását elfogadható opciónak lehet tekinteni ⁽⁶⁵⁾. A Bizottság ezért azon az állásponton van, hogy a határozatot, amely a tagállamot a jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatásnak egy fizetéseképtelen kedvezményezett általi visszafizetésére szólítja fel, megfelelően végrehajtottnak lehet tekinteni, ha a teljes visszafizetésre sor kerül, illetve – részleges visszafizetés esetén – ha a vállalkozást felszámolták, és eszközeit piaci feltételek mellett értékesítették.
62. A fizetéseképtelen kedvezményezetteket érintő visszafizetési határozatok végrehajtásánál a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a fizetéseképtelenségi eljárás során a közösségi érdekek megfelelően érvényesüljenek, és különösen hogy a jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatás nyújtásával okozott versenytorzulás haladéktalanul megszűnjék.

⁽⁶⁰⁾ A C-346/03. sz. *Atzeni a.o.* ügyben hozott ítélet (EBHT 2006., I-01875. o.) 30–34. pont.

⁽⁶¹⁾ A C-143/88 és C-92/89. sz. *Zuckerfabrik Süderdithmarschen A.G. a.o.* egyesített ügyekben hozott ítélet (EBHT 1991., I-415. o., 23. és az azt követő pontok).

⁽⁶²⁾ A C-465/93. sz. *Atlanta Fruchthandelsengesellschaft mbH a.o.* ügyben hozott ítélet (EBHT 1995., I-3761. o.) 51. pontja.

⁽⁶³⁾ A fenti 61. lábjegyzetben hivatkozott C-465/93. sz. *Atlanta Fruchthandelsengesellschaft mbH a.o.* ügyben hozott ítélet 51. pontja.

⁽⁶⁴⁾ A C-42/93. sz. *Spanyolország kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (Merco-ügy) (EBHT 1994., I-4175. o.).

⁽⁶⁵⁾ C-52/84. sz. *Bizottság kontra Belgium* ügyben hozott ítélet (EBHT 1986., 89. o.).

63. Mindazonáltal a Bizottság tapasztalata azt mutatja, hogy a csődeljárási kérelmek regisztrálása önmagában nem mindig elegendő a Bizottság visszafizetési határozatának azonnali és hatékony végrehajtásának biztosítására. A csődről szóló nemzeti jogszabályok egyes rendelkezéseinek alkalmazása veszélyeztetheti a visszafizetési határozat hatékonyságát, mivel azok lehetőséget adnak a vállalkozás számára, hogy az a visszafizetés maradéktalan teljesítésének elmulasztása esetén is tovább működjék, így a verseny torzulása továbbra is fennáll. A fizetéseképtelen kedvezményezettekkel szemben indított visszafizetési ügyek során szerzett tapasztalataira alapozva a Bizottság szükségesnek tartja, hogy a csődeljárás különböző szakaszaira vonatkozóan meghatározzák a tagállamok kötelezettségeit.
64. A csődeljárás során a tagállamnak azonnal regisztrálnia kell követeléseit ⁽⁶⁶⁾. Az Európai Bíróság esetjoga szerint a visszafizetetés a csődről szóló nemzeti jogszabályokkal összhangban történik ⁽⁶⁷⁾. A követelés tárgyat képező adósság visszafizetése tehát a nemzeti jogban elfoglalt státusza alapján történik.
65. Korábban előfordultak olyan esetek, amikor a felszámoló elutasította a visszafizetési kérelem regisztrálását a csődeljárás során, nevezetesen a jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatás formája miatt (például ha a támogatásnyújtás tőkeinjekció formájában történt). A Bizottság megítélése szerint e helyzet problémákat vet fel, különösen ha az elutasítás megfosztja a visszafizetési határozat végrehajtásában illetékes hatóságokat azon eszközöktől, amelyek biztosítják, hogy a fizetéseképtelenségi eljárások során a közösségi érdekek megfelelő módon érvényesülhessenek. Ezért a Bizottság kívánatosnak tartja, hogy a tagállam vitát folytasson a visszafizetési kérelmének regisztrálását elutasító felszámolóval ⁽⁶⁸⁾.
66. A Bizottság visszafizetési határozatának azonnali és hatékony végrehajtásának biztosítása érdekében a Bizottság álláspontja szerint a visszafizetési határozat végrehajtásáért felelős hatóságoknak meg kellellebbezniük a felszámoló vagy a felszámoló bíróság által hozott bármely olyan döntést, amely lehetővé teszi a fizetéseképtelen kedvezményezett számára, hogy tevékenységét a visszafizetési határozatban foglalt határidőn túl folytassa. Hasonló módon a nemzeti bíróságoknak, amennyiben ilyen kéréssel fordulnak hozzájuk, teljes mértékben szem előtt kell tartaniuk a közösségi érdekeket, és különösen azt kell biztosítaniuk, hogy a Bizottság határozatát azonnal végrehajtsák, és a versenynek a jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatás okozta torzulása a lehető leghamarabb megszűnjön. Ezért a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a visszafizetési maradéktalan teljesítésének elmulasztása esetén a fizetéseképtelen kedvezményezettek tevékenységét a hatóságoknak fel kellene függeszteniük.
67. Abban az esetben, ha a hitelezők bizottsága számára olyan tervet terjesztenek elő, amely a kedvezményezett tevékenységének folytatására vonatkozik, a visszafizetési határozat végrehajtásáért felelős nemzeti hatóságok csak akkor támogathatják ezt a tervet, ha az biztosítja a támogatás összegének teljes visszafizetését a bizottság visszafizetési határozatában előírt határidőn belül. A tagállam különösen nem mondhat le a visszafizetési igény egy részéről, és más olyan megoldást sem fogadhat el, amely nem eredményezné a kedvezményezett tevékenységének azonnali megszűnését. A jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatás teljes és késedelem nélküli visszafizetésének hiányában a visszafizetési határozat végrehajtásáért felelős hatóságoknak minden lehetséges intézkedést meg kell tenniük annak érdekében, hogy ellenezzék a tevékenység folytatására irányuló tervet, és ragaszkodniuk kell a kedvezményezett tevékenységének a visszafizetési határozatban megszabott határidőn belüli megszüntetéséhez.
68. Felszámolás esetén, és mindaddig, amíg a támogatást teljes mértékben vissza nem térítették, a tagállamnak elleneznie kell az eszközök bármely olyan átruházását, amelyre nem a piaci feltételek mellett kerül sor és/vagy amely a visszafizetési határozat megkerülése érdekében történik. A „megfelelő eszközáttruházás” érdekében a tagállamnak biztosítania kell, hogy ne jusson a támogatás által keletkezett jogtalan előnyhöz az, aki az eszközöket megszerezte. Ez az eset állhat fent akkor, ha a támogatás eredeti kedvezményezettjének eszközeit piaci értéküknél alacsonyabb összegért ruházzák át egy harmadik félre, vagy egy olyan jogutód vállalkozásra, amelyet a visszafizetési határozat megkerülése érdekében hoztak létre. Ilyen esetben a visszafizetési határozatot ki kell terjeszteni az adott harmadik félre ⁽⁶⁹⁾.

⁽⁶⁶⁾ C-142/87. sz. *Bizottság kontra Belgium* ügyben hozott ítélet (EBHT 1990., I-959. o.) 62. pontja.

⁽⁶⁷⁾ A fent hivatkozott C-142/87. sz. ügyben hozott ítélet; a C-499/99. sz. *Bizottság kontra Spanyolország („Magesfa”)* ügyben hozott ítélet (EBHT 2002., I-603. o.) 28–44. pontja.

⁽⁶⁸⁾ Ezzel összefüggésben lásd az Ambergi Bíróság Kereskedelmi Kamarájának 2001. július 23-i ítéletét a Németország által a Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH részére nyújtott állami támogatásra (1995. október 18-i 96/178/ESZAK bizottsági határozat (HL L 53., 1996.3.2., 41. o.)) vonatkozóan. Ebben az ügyben a német bíróság felülbírálta a felszámoló elutasítását egy tőkeinjekció formájában nyújtott jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatás visszafizetetésére vonatkozó igény regisztrálására, mivel az elutasítás lehetetlenné tette volna a visszafizetési határozat végrehajtását.

⁽⁶⁹⁾ A fenti 37. lábjegyzetben hivatkozott C-277/00. sz. *Németország kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet.

4. A VISSZAFIZETTETÉSI BIZOTTSÁGI HATÁROZAT VÉGREHAJTÁSA ELMULASZTÁSÁNAK KÖVETKEZMÉNYEI

69. Akkor tekinthető úgy, hogy egy tagállam megfelel a visszafizettetési határozatnak, ha a támogatást az előírt határidőn belül teljes mértékben visszafizették, illetve fizetéseképtelen kedvezményezett esetén akkor, ha a vállalkozást a piaci feltételek szerint számolják fel.
70. Alaposan indokolt esetben a Bizottság szintén elfogadhatja a határozat átmeneti végrehajtását, ha az valamely nemzeti vagy közösségi bíróságon folyamatban lévő per tárgyát képezi (pl. a jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatás teljes összegét egy zárolt számlán helyezik el) ⁽⁷⁰⁾. A tagállamnak biztosítania kell, hogy a vállalkozás már ne élvezze a jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatásból származó előnyöket ⁽⁷¹⁾. A tagállamnak be kell nyújtania a Bizottsághoz jóváhagyás céljából az ilyen átmeneti intézkedések indoklását és a tervezett átmeneti intézkedés teljes leírását.
71. Amennyiben az érintett tagállam nem tesz eleget a visszafizettetési határozatnak, és amennyiben nem tudja bizonyítani, hogy a visszafizetés teljes mértékben lehetetlen, a Bizottság jogsértési eljárást kezdeményezhet. Ezen felül – ha bizonyos feltételek teljesülnek – a Bizottság felszólíthatja az érintett tagállamot, hogy függessze fel az új összeegyeztethető támogatásnak az érintett kedvezményezett vagy kedvezményezettek számára történő kifizetését a Deggendorf-ügy elveinek alkalmazása alapján.

4.1. Jogsértési eljárások

— Intézkedések az EK-Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése alapján

72. Amennyiben az érintett tagállam az előírt határidőn belül nem tesz eleget a visszafizettetési határozatnak, és amennyiben nem tudja bizonyítani, hogy a visszafizetés teljes mértékben lehetetlen, a Bizottság – ahogy azt már megtette – vagy bármely más érdekelt állam közvetlenül a Bírósághoz fordulhat a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése szerint. A Bizottság ezután az érintett tagállam végrehajtó, jogalkotó és bírósági szervek magatartására vonatkozó érvekre is hivatkozhat, mivel a tagállamot mint egészet kell figyelembe venni ⁽⁷²⁾.

— Intézkedések az EK-Szerződés 228. cikkének (2) bekezdése alapján

73. Abban az esetben, ha az EB megállapítja, hogy a tagállam nem tett eleget a Bizottság határozatának, és ha a Bizottság megítélése szerint az érintett tagállam nem tett eleget az EB ítéletének, az ügyet a Szerződés 228. cikkének (2) bekezdése szerint kezelheti. Ilyen esetben a Bizottság, miután a tagállamnak lehetőséget biztosított észrevételei megtételére, indokolással ellátott véleményt ad, amelyben megjelöli, hogy az érintett tagállam mely pontokban nem tett eleget a Bíróság ítéletének.
74. Ha az érintett tagállam az indokolással ellátott véleményben kitűzött határidőn belül nem teszi meg a Bíróság ítéletében foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket, a Bizottság ez ügyben az EK-Szerződés 228. cikkének (2) bekezdése alapján a Bírósághoz fordulhat. A Bizottság ezután felkéri a Bíróságot, hogy az érintett tagállamra kényszerítő bírságot szabjon ki. E kényszerítő bírságot az EK-Szerződés 228. cikkének végrehajtásáról szóló bizottsági közleménynek ⁽⁷³⁾ megfelelően állapítják meg, és három kritérium alapján számítják ki: a jogsértés súlyossága, a jogsértés időtartama, valamint annak biztosítása, hogy a bírság maga elrettentő hatású legyen a további jogsértések tekintetében. Ugyanezen közlemény értelmében a Bizottság szintén kérni fogja egy *átalányösszegű* bírság megfizetését, amelyet a jogsértésnek a meg nem felelésről hozott első ítélet és az EK-Szerződés 228. cikke szerint hozott ítélet között eltelt időszakban való folytatására szabnak ki. Tekintettel arra, hogy a Bizottság visszafizettetési határozata végrehajtásának elmulasztása elnyújtja a jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatás okozta versenytorzulást, a Bizottság nem haboz kihasználni ezt a lehetőséget, amennyiben az szükségesnek tűnik az állami támogatásra vonatkozó szabályok tiszteletben tartásának biztosításához.

⁽⁷⁰⁾ Gyakorlatilag a támogatás teljes összegének és a kamatoknak egy zárolt számlán történő elhelyezését egy különleges szerződés rendeli el, amelyet a bank és a kedvezményezett ír alá, és amelyben a felek megállapodnak abban, hogy az összeget vagy az egyik, vagy a másik fél számára rendelkezésre bocsátják, amint a jogvita rendeződik.

⁽⁷¹⁾ A zárolt számlákkal ellentétben a bankgarancia alkalmazását nem lehet megfelelő átmeneti intézkedésnek tekinteni, mivel a támogatás teljes összege még mindig a kedvezményezett rendelkezésére áll.

⁽⁷²⁾ A C-224/01. sz. Köbler ügyben hozott ítélet (EBHT 2003., I-10239. o.) 31–33. pontja; a C-173/03. sz. *Traghetti del Mediterraneo* ügyben hozott ítélet (EBHT 2003., I-05177. o.) 30–33. pontja.

⁽⁷³⁾ A Bizottság közleménye az EK-Szerződés 228. cikkének végrehajtásáról – SEC(2005) 1658 (HL C 126., 2007.6.7., 15. o.)

4.2. A deggendorf-ügy ítélkezési gyakorlatának alkalmazása

75. A Deggendorf-ügyben hozott ítéletében az EB úgy vélte, hogy amikor a Bizottság egy állami támogatásnak a közös piaccal való összeegyeztethetőségét megvizsgálja, minden vonatkozó elemet figyelembe kell vennie, beleértve adott esetben azokat az összefüggéseket, amelyeket egy korábbi határozat már értékel, valamint azokat a kötelezettségeket, amelyeket ez a korábbi határozat egy tagállamra kiróhatott. Ebből következik, hogy a Bizottság jogosult figyelembe venni először az e támogatás és a régi támogatás halmozódó hatását, másodszer pedig azt a tényt, hogy az régi támogatást nem térítették vissza ⁽⁷⁴⁾. Ezen ítélet alkalmazásával és a közösségi érdekekkel ellentétes versenytorzulás elkerülése érdekében a Bizottság utasíthatja a tagállamot, hogy függessze fel az új, összeegyeztethető támogatás kifizetését egy olyan vállalkozás számára, amelynek egy korábbi visszafizetési határozat tárgyát képező jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatás áll rendelkezésére, mindaddig, amíg a tagállam nem biztosítja, hogy az érintett vállalkozás visszafizeti az előző, jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatást.
76. A Bizottság már néhány éve módszeresebben alkalmazza az úgynevezett Deggendorf elvet. A gyakorlatban az új támogatási intézkedés előzetes vizsgálata során a Bizottság felkéri a tagállamot, hogy vállalon kötelezettséget arra, hogy az új támogatás kifizetését felfüggeszti bármely olyan kedvezményezett számára, amelynek még nem fizette vissza a jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatást, amely egy korábbi visszafizetési határozat tárgyát képezte. Amennyiben a tagállam nem vállal ilyen kötelezettséget és/vagy a szóban forgó támogatási intézkedésre vonatkozóan hiányoznak az egyértelmű adatok ⁽⁷⁵⁾ – meggátolva a Bizottságot abban, hogy megvizsgálja a régi és az új támogatásnak a versenyre gyakorolt globális hatását – az eljárási rendelet 7. cikkének (4) bekezdése alapján Bizottság egy végső, feltételt megállapító határozatot hoz, megkövetelve az érintett tagállamtól, hogy mindaddig függessze fel az új támogatás kifizetését, amíg az érintett kedvezményezett a visszafizetetésre vonatkozó esedékes kamatokkal együtt vissza nem térítette a régi jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatást.
77. A Deggendorf elvet időközben beépítették a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatásba ⁽⁷⁶⁾ és a legutóbbi csoportmentességi rendeletbe ⁽⁷⁷⁾. A Bizottságnak szándékában áll ezen elvet az állami támogatásokról szóló valamennyi elkövetkező szabályba és határozatba beépíteni.
78. Végül a Bizottság üdvözli Olaszország arra irányuló kezdeményezését, hogy egy különleges „Deggendorf” rendelkezést foglaljon bele a „Legge Finanziaria 2007” című dokumentumába, amely szerint az új állami támogatási intézkedések kedvezményezettjei nyilatkozatot tesznek arról, hogy nem áll rendelkezésükre semmilyen jogellenes és összeegyeztethetetlen állami támogatás ⁽⁷⁸⁾.

5. KÖVETKEZTETÉS

79. A szabad és torzulástól mentes versenyrendszer fenntartása az Európai Közösség egyik alapköve. Az európai versenypolitika részeként az állami támogatás terén a fegyelem nélkülözhetetlen ahhoz, hogy Európa valamennyi gazdasági ágazatában a belső piac továbbra is egyenlő feltételeket biztosítson. E kulcsfontosságú feladat végrehajtása során a Bizottságra és a tagállamokra közös felelősség hárul, hogy biztosítsák az állami támogatásokra vonatkozó szabályok betartását, különösen ami a visszafizetési határozatokat illeti.
80. E közlemény közzététele révén a Bizottság növelni kívánja a tudatosságot a visszafizetési politika közösségi bíróságok által meghatározott elveinek tekintetében, és érthetőbbé kívánja tenni a Bizottság visszafizetési politikát illető gyakorlatát. A Bizottság kötelezettséget vállal arra, hogy az említett elveket tiszteletben tartsa, és felkéri a tagállamokat arra, hogy kérjenek tanácsot, amennyiben a visszafizetési határozatok végrehajtása során nehézségekbe ütköznek. A Bizottság szolgálatait a tagállamok rendelkezésére állnak és szükség esetén további iránymutatással és segítséggel szolgálnak.

⁽⁷⁴⁾ A T-244/93 és T-486/93. sz. TWD Deggendorf kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (EBHT 1995., II-2265. o.) 56. pontja.

⁽⁷⁵⁾ Pl. a jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatási programok esetében, amennyiben az összeg és a kedvezményezettek kiléte a Bizottság számára ismeretlen.

⁽⁷⁶⁾ HL C 244., 2004.10.1., 2. o., (23) bekezdés.

⁽⁷⁷⁾ A Bizottság 1628/2006/EK rendelete (2006. október 24.) a Szerződés 87. és 88. cikkének a nemzeti regionális beruházási támogatásokra való alkalmazásáról, HL L 302., 2006.11.1., 29. o.

⁽⁷⁸⁾ Legge 27 dicembre 2006, n. 296, art. 1223.

81. Ennek fejében a Bizottság elvárja a tagállamoktól, hogy a visszafizetési politika elveit betartsák. Csak a Bizottság és a tagállamok egyesített erőfeszítései révén lehet biztosítani, hogy az állami támogatásra vonatkozó szabályokat betartsák, és azok elérjék a kitűzött céljukat, azaz a torzulásoktól mentes verseny fennmaradjon a belső piacon.
-